

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2005. március 10.*

A C-336/03. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (Egyesült Királyság) a Bírósághoz 2003. július 30-án érkezett 2003. július 21-i határozatával terjesztett elő az előtte

az **easyCar (UK) Ltd**

és

az **Office of Fair Trading**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: P. Jann tanácselnök, K. Lenaerts, J. N. Cunha Rodrigues, K. Schiemann bírák
és M. Ilešič (előadó) bíró,

* Az eljárás nyelve: angol.

főtanácsnok: C. Stix-Hackl,
hivatalvezető: K. Sztranc tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2004. szeptember 29-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- az easyCar (UK) Ltd képviseletében D. Anderson QC, K. Bacon barrister és D. Burnside solicitor;
- az Egyesült Királyság Kormánya képviseletében C. Jackson, meghatalmazotti minőségben, segítője: M. Hoskins barrister;
- a spanyol kormány képviseletében S. Ortiz Vaamonde, meghatalmazotti minőségben,
- a francia kormány képviseletében R. Loosli-Surrans, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében N. Yerrell és M.-J. Jonczy, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2004. november 11-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a távollevők között kötött szerződések esetén a fogyasztók védelméről szóló, 1997. május 20-i 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkének (2) bekezdésére vonatkozik (HL L 144., 19. o., magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 3. kötet, 319. o.; a továbbiakban: az irányelv).

- 2 A kérelmet az easyCar (UK) Ltd társaság (a továbbiakban: easyCar társaság) és az Office of Fair Trading (a továbbiakban: OFT) között az easyCar által elfogadásra javasolt és megkötött gépkocsibérelti szerződések általános szerződési feltételeivel kapcsolatban folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

A jogi háttér

A közösségi szabályozás

- 3 A irányelv célja az első cikk szerint a fogyasztók és a szállítók közötti távértékesítési szerződésekre vonatkozó rendelkezések tagállami alkalmazásának közelítése.

- 4 Az irányelv 3. cikkének (2) bekezdése szerint az irányelv 4., 5., 6. cikke és a 7. cikk (1) bekezdése nem alkalmazandó az „[...] olyan szállást nyújtó, szállítási, étkeztetési vagy szabadidős szolgáltatásokra vonatkozó szerződésekre, amelyekben a szolgáltató a szerződés megkötésekor azt vállalja, hogy ezeket a szolgáltatásokat egy bizonyos napon vagy egy meghatározott időszakban nyújtja [...]”.

- 5 Az irányelv 6. cikke (1) bekezdésének rendelkezése szerint távértékesítési szerződések esetén a fogyasztót elállási jog illeti meg. A 6. cikk (2) bekezdése alapján, amennyiben a fogyasztó él elállási jogával, a szállító köteles a fogyasztó által kifizetett összeget költségmentesen visszatéríteni a fogyasztó számára, kivéve az áruk visszaküldésének költségeit.

A nemzeti szabályozás

- 6 Az irányelvet a Consumer Protection (Distance Selling) Regulations 2000 rendelkezései ültették át az Egyesült Királyság jogrendjébe (a továbbiakban: a nemzeti törvény).

- 7 Az irányelv 3. cikkének (2) bekezdésében meghatározott kivételt a nemzeti törvény 6. cikkének (2) bekezdése ültette át.

- 8 Az irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében foglalt elállási jogot a nemzeti törvény 10. cikke, az irányelv 6. cikkének (2) bekezdésében meghatározott visszatérítési kötelezettséget a nemzeti törvény 14. cikke ültette át.

- 9 A nemzeti törvény 27. cikke feljogosítja az OFT-t, hogy felhívás kibocsátását kérje azon személyekkel szemben, akik véleménye szerint törvénytést követtek el.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 10 Az easyCar társaság gépkocsik vezető nélküli bérbeadásával foglalkozik. E tevékenységét Nagy-Britanniában és más tagállamokban végzi. A társaság ügyfelei csak az interneten keresztül foglalhatják le a bérbeadásra kínált gépkocsit. Az easyCar társaság által elfogadásra javasolt és megkötött gépkocsibérleti szerződések általános szerződési feltételei szerint a fogyasztó részére nem adják vissza a befizetett összegeket, ha a szerződést felbontják, kivéve, ha arra a „[fogyasztó] akaratától független, előre nem látható rendkívüli körülmények, így különösen [...]: a vezető súlyos betegsége, amely őt a vezetésre alkalmatlanná teszi, természeti katasztrófák [...]; kormányzati vagy közhatalmi szervek cselekményei vagy korlátozásai, háború, zavargás, felkelés vagy terrorista cselekmények” vagy „egyéb rendkívüli körülmények miatt a társaság ügyfélszolgálati vezetőjének megítélése alapján” került sor.
- 11 Az OFT szerint, amely szervhez az easyCar társasággal kötött bérleti szerződésekre vonatkozóan számos fogyasztói panasz érkezett, az általános szerződési feltételek a nemzeti törvény 10. és 14. cikkébe ütköznek; e cikkek rendelkezései az irányelv végrehajtása céljából elállási jogot biztosítanak, a fogyasztók által befizetett teljes összegnek a szerződés megkötését követő adott határidőn belüli visszatérítése mellett.
- 12 Az easyCar társaság szerint az általa elfogadásra javasolt bérleti szerződések a nemzeti törvény 6. cikkének (2) bekezdése és az irányelv 3. cikkének (2) bekezdése szerinti „szállítási [...] szolgáltatásokra vonatkozó szerződések” körébe esnek, és így a

társaságnak nem kell megfelelnie a nemzeti törvény 10. és 11. cikke által támasztott követelményeknek. Ezzel szemben az OFT úgy véli, hogy a gépkocsik bérbeadását nem lehet „szállítási szolgáltatásoknak” minősíteni.

- 13 Az easyCar társaság és az OFT keresetet nyújtott be a High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division előtt. Az easyCar társaság benyújtott keresetében annak megállapítását kéri, hogy az általa elfogadásra javasolt bérleti szerződések mentességet élveznek a nemzeti jog által az elállási jogra vonatkozóan előírt követelmény alól, míg előadott keresetében az OFT azt kérte, hogy a fenti bíróság kötelezze az easyCar társaságot a nemzeti törvény — az elállási jog és a fizetett összegek fogyasztók részére történő visszatérítésének megtagadásában álló — megsértésének megszüntetésére.
- 14 A High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division ilyen körülmények mellett felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé.

„Az [...] irányelv 3. cikkének (2) bekezdésében foglalt »szállítási [...] szolgáltatásokra vonatkozó szerződések« kifejezés magában foglalja-e a gépkocsibérleti szerződéseket?”

Az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitása iránti kérelemről

- 15 A Bíróság hivatalánál 2004. december 13-án benyújtott keresetlevelével az easyCar társaság kérte az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását.

- 16 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság eljárási szabályzata 61. cikkének megfelelően a Bíróság elrendelheti az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását, ha úgy ítéli meg, hogy nem rendelkezik elégséges információval, vagy az ügyet olyan érv alapján kell eldönteni, amelynek a felek közötti megvitatására nem került sor (a C-270/97. és C-271/97. sz., Deutsche Post-ügyben 2000. február 10-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-929. o.] 30. és a C-299/99. sz., Philips-ügyben 2002. június 18-án hozott ítélet [EBHT 2002., I-5475. o.] 20. pontja).
- 17 A Bíróság álláspontja szerint a jelen ügyben nincs mód az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitására. Következésképpen a szóbeli szakasz újbóli megnyitása iránti kérelmet el kell utasítani.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 18 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik: nem vitás, hogy az easyCar társaság és ügyfelei között kötött szerződés a nemzeti törvény értelmében távértékesítési szerződés, és a szerződés szolgáltatás nyújtására irányul. A kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy a gépkocsi bérbeadására irányuló szolgáltatások az irányelv 3. cikkének (2) bekezdése szerinti szállítási szerződések-e.
- 19 Az easyCar társaság szerint erre a kérdésre igennel kell válaszolni. A spanyol és a francia kormány, az Egyesült Királyság Kormánya, valamint az Európai Közösségek Bizottsága az ellenkező álláspontot képviseli.

- 20 E tekintetben mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy az irányelv 3. cikkének (2) bekezdése szerinti „szállítási szolgáltatások” fogalmának pontos terjedelmére vonatkozóan sem az irányelv, sem az irányelv értelmezésére vonatkozó előkészítő dokumentumok nem nyújtanak tájékoztatást. Az irányelv általános szerkezetéből is pusztán az következik, hogy annak célja az, hogy egyes jogok — így az elállási jog — biztosításával a fogyasztókat kiemelt védelemben részesítse, és hogy a 3. cikk (2) bekezdésével négy tevékenységi kör — köztük a szállítási szolgáltatások — tekintetében kivételt állapítson meg e jogok biztosítása alól.
- 21 Márpedig az állandó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően azon kifejezések értelmét és terjedelmét, amelyekre a közösségi jog semmilyen meghatározást nem ad, vagy az általános nyelvhasználatban elfogadott szokásos jelentés szerint, vagy azon szövegkörnyezet szerint, amelyben a kifejezéseket használják, illetve azon szabályozás célkitűzéseinek a figyelembevételével kell meghatározni, amelynek e kifejezések részét képezik. (a C-128/94. sz. Hönig-ügyben 1995. október 19-én hozott [EBHT 1995., I-3389. o.] ítélet 9. pontja és a C-164/98. P., DIR International Film és társai kontra Bizottság ügyben 2000. január 27-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-447. o.] 26. pontja). Amennyiben, mint az alapügyben is, e kifejezések olyan rendelkezésben szerepelnek, amely kivételt képez valamely elv, illetve pontosabban a fogyasztók védelmére irányuló közösségi szabályok alól, a kifejezéseket szigorúan kell értelmezni (a C-83/99. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2001. január 18-án hozott ítélet [EBHT 2001., I-445. o.] 19. pontja és a C-481/99. sz. Heinger-ügyben 2001. december 13-án hozott ítélet [EBHT 2001., I-9945. o.] 31. pontja).
- 22 A „szállítási szolgáltatások” kifejezést illetően meg kell állapítani, hogy a többi felsorolt szolgáltatástípushoz hasonlóan ágazati jellegű kivételről van szó, így e kifejezés a szállítási ágazatba tartozó szolgáltatásokra általában vonatkozik.
- 23 E tekintetben ki kell emelni, hogy a jogalkotó az alapügyben szóban forgó kivételre vonatkozó rendelkezések megszövegezésekor nem a tagállamok jogrendszerében gyakorta használt, kizárólag az utasoknak és áruknak a szállító által végzett

szállítására vonatkozó „szállítási szerződések” kifejezést, hanem az egyértelműen tágabb jelentésű „szállítási szolgáltatásokra vonatkozó szerződések” kifejezést használta, amely felölelheti a szállításra vonatkozó szolgáltatásokat meghatározó szerződések teljes körét, ideértve az olyan tevékenységet magukban foglaló szerződéseket is, amely önmagában nem az ügyfelek vagy az ügyfelek vagyontárgyainak szállításából áll, hanem a szállítás lebonyolítását teszi lehetővé az ügyfél számára.

- 24 Ahogy az az irányelv 3. cikke (2) bekezdésének megfogalmazásából kitűnik, a jogalkotó az e rendelkezésben foglalt kivételt nemcsak szerződéstípusok szerint, hanem oly módon is meg kívánta határozni, hogy a szállásadás, szállítás, szabadidő és étkeztetés területén nyújtott valamennyi szolgáltatást e kivétel körébe sorolta azon szolgáltatások kivételével, amelyek teljesítése nem egy bizonyos napon vagy egy meghatározott időszakban esedékes.

2

- 25 A fenti értelmezést az irányelv 3. cikke (2) bekezdésének különböző — német, olasz és svéd — nyelvi változatai is megerősítik, amelyek a „Dienstleistungen in den Bereichen [...] Beförderung” (a szállítás területén megvalósuló szolgáltatás), a „servizi relativi [...] ai trasporti” (a szállításra vonatkozó szolgáltatás), illetve a „tjänster som avser [...] transport” (a szállítást érintő szolgáltatás) kifejezéseket használják.

- 26 Az általános nyelvhasználatban ugyanis a „szállítás” fogalma nemcsak személyeknek vagy dolgoknak egyik helyről a másikra történő mozgatását jelenti, hanem ennek módját, valamint az e személyek és dolgok mozgatása céljából felhasznált eszközöket is. Ezért valamely szállítási eszköznek a fogyasztó részére történő rendelkezésre bocsátása a szállítási ágazatba tartozó szolgáltatást valósít meg.

- 27 Következésképpen — az irányelv 3. cikkének (2) bekezdése szerinti „szállítási szolgáltatásokra” vonatkozó ágazati mentesség szigorú kereteinek átlépése nélkül — úgy kell megítélni, hogy e kivétel kiterjed a gépkocsik bérbeadására vonatkozó szolgáltatásokra, amelynek jellemző vonása éppen az, hogy egy szállítóeszközt a fogyasztó rendelkezésére bocsátanak.
- 28 Amint azt a főtanácsnok indítványának 39–41. pontjában megjegyzi: kétségtelen, hogy a „szállítási szolgáltatások” szövegkörnyezetét és az irányelv célkitűzéseit illetően a jogalkotó nemcsak a távközlő eszközöket használó fogyasztók, hanem az egyes szállítók érdekeinek védelmét is biztosítani kívánta annak érdekében, hogy e szállítókat ne sújtsák a foglalással járó szolgáltatások költségek és indoklás nélküli lemondásából fakadó aránytalan hátrányok. E tekintetben az easyCar társaság joggal jegyzi meg — anélkül, hogy erre vonatkozó kijelentését akár a Bíróságnál észrevételekkel élő kormányok, akár a Bizottság cáfolták volna —, hogy az irányelv 3. cikkének (2) bekezdése az egyes tevékenységi ágazatokhoz tartozó szolgáltatások szállítóinak mentesítésére irányul, amit az indokol, hogy az irányelv által támasztott követelmények e szolgáltatókat aránytalan módon sújthatják, különösen abban az esetben, ha a szolgáltatás foglalással jár, és a fogyasztó a foglalást röviddel a szolgáltatás teljesítési ideje előtt lemondja.
- 29 Meg kell állapítani, hogy a gépkocsik bérbeadásával foglalkozó vállalkozások olyan tevékenységet folytatnak, amelyet a jogalkotó az irányelv 3. cikkének (2) bekezdésében foglalt kivétel alkalmazásával meg kívánt védeni e hátránytól. Ugyanis a megjelölt szolgáltatásnak a foglaláskor rögzített időpontban történő teljesítése érdekében e vállalkozásoknak előkészületeket kell tenniük, és emiatt lemondás esetén őket ugyanolyan hátrányok érik, mint a tevékenységüket a szállítási vagy a 3. cikk (2) bekezdésében felsorolt egyéb ágazatokban végző vállalkozásokat.

- 30 A fenti megfontolásokból az következik, hogy kizárólag azon értelmezés biztosítja egyedül az irányelv 3. cikke (2) bekezdésében meghatározott kivétel ágazati jellegét, és teszi lehetővé, hogy a fenti rendelkezés által kitűzött cél elérhető legyen, amely szerint a gépkocsik bérbeadására vonatkozó szolgáltatások a szóban forgó rendelkezés értelmében szállítási szolgáltatásoknak minősülnek.
- 31 Következésképpen a feltett kérdést akként kell megválaszolni, hogy az irányelv 3. cikkének (2) bekezdésében foglalt „szállítási szolgáltatásokra vonatkozó szerződések” fogalma magában foglalja a gépkocsi-bérbeadási szolgáltatásokra vonatkozó szerződéseket.

A költségekről

- 32 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a nemzeti bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

A távollevők között kötött szerződések esetén a fogyasztók védelméről szóló, 1997. május 20-i 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkének (2) bekezdésében foglalt „szállítási szolgáltatásokra vonatkozó szerződések” fogalma magában foglalja a gépkocsi-bérbeadási szolgáltatásokra vonatkozó szerződéseket.

Aláírások